

OBSAH

1. POJEM „ZDRAVÍ“	7
1.1. Hodnocení zdraví	9
1.2. Sociální podmínky a zdraví	11
1.3. Hygiena	11
1.4. Duševní hygiena	12
1.5. Psychologie zdraví a behaviorální medicína	14
2. STRES	17
2.1. Terminologické problémy	18
2.2. Koncepce a modely stresu	19
2.3. Stres a zdraví	23
3. PRACOVNÍ ZÁTĚŽ	25
3.1. Práce a zdraví	25
3.2. Životní události	26
3.3. Diagnostika pracovní zátěže	27
3.4. Zdroje pracovní zátěže	28
3.4.1. <i>Vlastní obsah a podmínky práce</i>	29
3.4.2. <i>Role v organizaci</i>	30
3.4.3. <i>Mezilidské vztahy v práci</i>	33
3.4.4. <i>Vývoj kariéry</i>	33
3.4.5. <i>Organizační struktura a klima</i>	33
3.4.6. <i>Vztah práce - domov</i>	36
3.4.7. <i>Pracovní šok (job shock)</i>	36
3.5. Stres ve škole	37
3.5.1. <i>Zátěž žáků a studentů</i>	37
3.5.2. <i>Zátěž učitelů</i>	40
4. PSYCHOLOGICKÉ RIZIKOVÉ A PROTEKTIVNÍ FAKTORY ZDRAVÍ	43
4.1. Chování typu A/B (CHTA).	43
4.2. Alexithymie	47
4.3. Místo kontroly	49
4.3.1. <i>Vysvětlovací styl</i>	50
4.3.2. <i>Hardiness</i>	51
4.3.3. <i>Sense of coherence</i>	52
4.4. Sociální podpora (opora)	53
4.5. Způsoby zvládání stresu - coping	56

5. MOŽNOSTI ZVLÁDÁNÍ STRESU

5.1. Eliminace stresorů	57
5.2. Změna reakce na stresory	58
5.3. Zvyšování odolnosti vůči stresu	62
5.4. Komplexní projekty zvládávání stresu	70
5.4.1. <i>Umět rozpoznat stres (AWARENESS)</i>	70
5.4.2. <i>Vyhnutí se stresu (AVOIDANCE)</i>	71
5.4.3. <i>Předvídání stresu (ANTICIPATION)</i>	72
5.4.4. <i>Hodnocení zátěže - stresu (APPRAISAL)</i>	72
5.4.5. <i>Relaxace (AUTONOMIC RELAXATION)</i>	73
5.4.6. <i>Zvládávání hněvu (ANGER MANAGEMENT)</i>	73
5.4.7. <i>Sebeprosazení (ASERTIVENESS)</i>	74
5.4.8. <i>Odpuštění (AMNESTY)</i>	74
5.4.9. <i>Změna pohledu (ALTER YOUR PERSPECTIVE)</i>	75
5.4.10. <i>Sociální podpora (ASSISTANCE)</i>	75
5.5. Radost ze života	76

DOPORUČENÁ LITERATURA

77

LITERATURA

78